

Сәкен-жырдың сарқылмас
қазынасы.

Сәкен Сейфулин өмірбаяны

- Сәкен (Сәдуақас) Сейфуллин (15 қазан 1894 Ақмола уезі, Ақмола облысы, Ресей империясы - 25 ақпан^[1] 1939, Алматы, Қазақ КСР, КСРО) - қазіргі қазақ әдебиетінің негізін қалаушы, ақын және жазушы, қоғам, мемлекет қайраткері. Қазақстан Жазушылар одағының негізін қалаушы. Алғашқылардың бірі болып Қырғыз АКСР Халық Комиссарлары Кеңесінің Төрағасы (1920-1925) (Премьер-Министр) қызметін

атқарды.

Білім алуы

- 1905 жылдан бастап [1908 жылға](#) дейін [Спасск мыс балқыту](#) жанындағы орыс-қазақ мектебінде оқыған, содан кейін [Ақмола](#) Ақмола үшсыныптық қалалық училищеде оқыды. Сонымен қатар, 1912 жылы Сәкен [медресе](#) оқушыларын [орыс тіліне](#) дайындайды. 21 тамыз 1913 жылы Сейфуллин Омбы педагогикалық семинариясына келді, онда ол [Мағжан Жұмабаевпен](#) оқыған.
- «Айқап» журналында қарашадағы санында (№ 21) Сәкен Сейфуллин өзінің алғашқы мақаласын жариялады. Сол уақыттан бастап, ол Омбы қаласының охранкасының назарына ілігеді.
- [1914](#) жылы Сәкен [Омбыда](#) «Бірлік» («Единство») қазақ жастарының тұңғыш мәдени және білім беру қоғамның көшбасшыларының бірі болды. 1914 жылы ол өзінің «Өткен күндер» атты өлеңдер жинағын жариялады.
- 1916 жылы Сәкен сырттай мүлікті заңдастыру комиссиясының Ақмола уезі бойынша 12 елді мекенде жұмыс істейді. Сонда [1916](#) жылы ол қазақ халқының [Амангелді Иманов](#) бастаған көтеріліске арналған дастан «Толқулар» деген өлең жазды.
- 1916 жылдан 1 қыркүйектен бастап Сейфуллин негізі қалануына өзі тікелей қатысқан, Бұғылы мектебінде оқытушы болып қызмет атқарады.
- [1917](#) жылы 9 наурызда ол Ақмола, көшіп келіп, онда [Ақпан төңкерісі](#) туралы «Біз асығыс жиналдық» атты өлең жазған.
- 1917 жылдың сәуір айында, Сәкен Сейфуллин, «Жас қазақ» («Жас қазақ») саяси және әлеуметтік-мәдени қоғамын құрады. 1917 **ЖЫЛҒЫ** шілдеде Сәкен газетін «Тіршілік» шығаруға қатысады.
- Қыркүйек айынан бастап Сейфуллин Ақмоладағы жаңа орыс-қазақ мектебінде үш айлық мұғалімдерді оқыту курстарын жүргізеді.

Сәкен Сейфулин

Естеліктері

- С. Сейфуллин есімімен Қарағанды облысында С. Сейфуллин атындағы ауыл, Қарағандыда драма театр аталған, Омбы облысының көшелері, Астана және Алматы басты көшелерінің біріне Сәкеннің есімі берілген.
- 2005 жылы Сейфуллин арналған Қазақстан маркасын шығарылды.
- С. Сейфуллин аты Астанадағы Қазақ агротехникалық университетке берілген.
-

Азаматтық соғыс

- Ақмола 4 маусымдағы 1918 жылы Ақмоладағы ақтар төңкерісінен соң Сейфуллин тұтқындалып, 1919 жылы 5 қаңтарда Петропавл түрмеге жіберілген болатын. Ол 47 күн бойы (24 қаңтар - 12 наурыз), атаман Анненковтың «өлім пойызынан» өтті. Омбыда, ол Колчак түрмесінен қашып (3 сәуір), шілдеде туған ауылына жетті. Екі айдан кейін, С.Сейфуллин Әулие-атаға қашуға мәжбүр болды.

Азаматтық соғыстан кейін

- Қазақстан пошта маркалары, 2006 жыл: [Уәлиханов](#), Сейфуллин, Төреқұлов, [Сәтпаев](#)
- Бірақ 1920 жылы 7 мамырда ол босатылып, [Ақмолаға Қызыл Армия](#) қатарына оралды және революциялық комитеттің (революциялық комитеті) Әкімшілік бөлімесінің басшысының көмекшісі болып тағайындалды.
- 1938 жылы «ұлтшыл буржуа» деген айыппен тұтқындалып, [1939](#) жылы 28 ақпанда Алматы [НКВДсының](#) қабырғасында атылды.
- Ол Сталин қайтыс болған кейін 1953 жылы ақталған.

Сәкен жырдың сарқылмас дариясы

- 15 қазан халықаралық кітапханашылар күні. Осыған орай Орал қалалық мәдениет және тілдерді дамыту бөлімі мен М.Горький атындағы Орал қалалық кітапханасының ұйымдастыруымен «Сәкен – жырдың сарқылмас дариясы» атты қалалық акция оздырылды. Акцияның мақсаты С.Сейфуллиннің қазақ әдебиетінде қалдырған мол мұрасы мен өмірін кеңінен насихаттау, қазақтың рухани мұрасына, ұлы тұлға шығармасына деген сүйіспеншілігін арттыру, ақынның шығармалары арқылы жастардың көркем сөз оқу шеберлігін тіл мәдениетін жетілдіру, қатысушылардың шығармашылық қабілеттерін, эстетикалық талғамын, тұлғалық мәдениетін дамыту болып табылады. Байқау төрт кезеңнен «Сыр сандықты ашып қара» ақынның өлеңдерін жатқа айту немесе ақынға арнау немесе сөзіне жазылған әндерді орындау, «Жыр жауһары» интернет байқауы, «менің сүйікті өлеңдерім» қолжазба кітап дайындау болып табылады, «Сахара сұңқары» ақынның шығармашылық өміріне байланысты сурет байқауы болып бірнеше кезеңнен тұрды. Іріктеуден өткен жастар қорытынды кеште өз өлеңдері мен ақын туындыларын жалын жүрекпен жатқа оқыды.

Сәкен жырдың сарқылмас дариясы

- Осылайша акцияға қалалық мектеп оқушылары мен колледж және жоғары оқу орындарының студенттері өз бақтарын сынады. Биылғы акцияның бір ерекшелігі бастауыш сыныптардың оқушылары өте көп қатынасты. Акция қорытындысы бойынша бас жүлде, бірінші, екінші және үшінші орындармен марапатталып, сыйлықтарын ұсынылды. Орал гуманитарлық колледжінің студенті Маратова ақынға арнау кезеңі бойынша Аяжан жүлделі үшінші орынды қанжығасына байлап, колледж абыройын асқақтатты. Сәкен ағаның 124 жылдығына арналған акцияның берер мәні мен қалдырар мұрасы мол екені тағы бір мәрте дәлелденді. Жастарымыз жалынды, әдебиет өнеріміз айқын болғай...

- НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!